

Imigassaq ilaqutariinnut qanoq sunniuttarpa?

Iliusissatullu suut ullumikkut innersuussutaappat?

Suliniummumut pisortaasoq lektori Anette Søgård Nielsen
Enheden for Klinisk Alkoholforskning

Imigassamik ajornartorsiuteqartunut ilaqutaasut qanigisaasullu ...

Anigoruminaatsitaminnik
nalaataqartarput (Meyers)

Sanilillu oqallisigisiuk (minutsini tallimani)

- Ilaquttap imerajunneranit ilaqtariit sunnigaanerat suliffinni qanoq misigaara?

Ilaqutariinni imigassamik ajornartorsiuteqartoqartarpoq:

Imigassamik atuineq ilaqutariinni suliassanut
isumagisassanut akornutaaleraangat

Inuup allap imigassartorneranit inuit
akornanni misigissutsikkut qilerutit
ilungersortinneqaraangata
akornusersorneqaraangatalu.

Frid Hansen

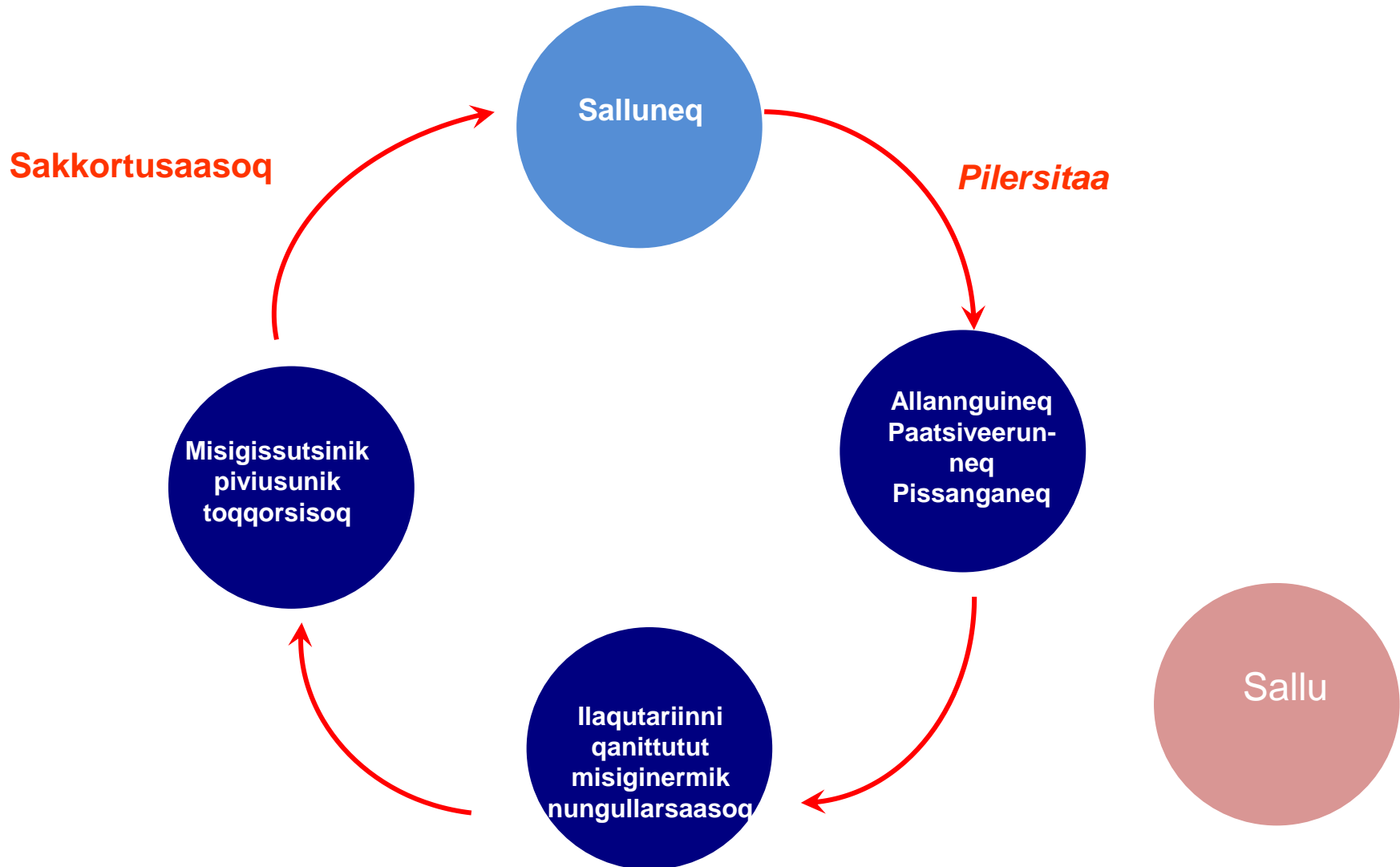

Ilisarnaatit assigiinngitsut, ilaqtariinni imigassamik ajornartorsiorfiusuni takussaasinnaasut:

- Qitiutitsineq
- Inissisimaffinnik paarlaassineq
- Naatsorsuutigiuminaanneq marloqiusamillu pissuseqarneq
- Imminut pisuutinneq kanngusunnerlu
- Imminut mattunneq
- Aaqqiagiinnginnerit / nakuuserneq / sumiginnaaneq / kinguaassiuutitigut innarliineq
- Misiarneq / eqqarsaatit allangornerat/avaanngunarsinerat/ namminneq isuma naapertorlugu iliuuseqartarneq

Misiarneq

Danskit misissuinerannit qanigisani imigassartortunilu tarnikkut erloqissutinut ersiutit annertussusaat.

- Toqqammavigisanut sanilliullugit atornerluisoq aapparisaalu malunnaatilimmik tarnikkut erloqissuteqarnermut ersiuteqarnerupput.
- Aapparisaq atornerluisullu tarnikkut erloqissutaasut annertussusaattut misigisaat malunnaatilimmik assigiinngissuteqanngillat

Najoqqutarisaq: Helene Bygholm Risager:
Børnefamilier med alkoholproblemer, 2000

Angajoqqaat imigassamik ajornartorsiuteqarpata meeqqat makkunuunga navianartorsiortinneqassapput:

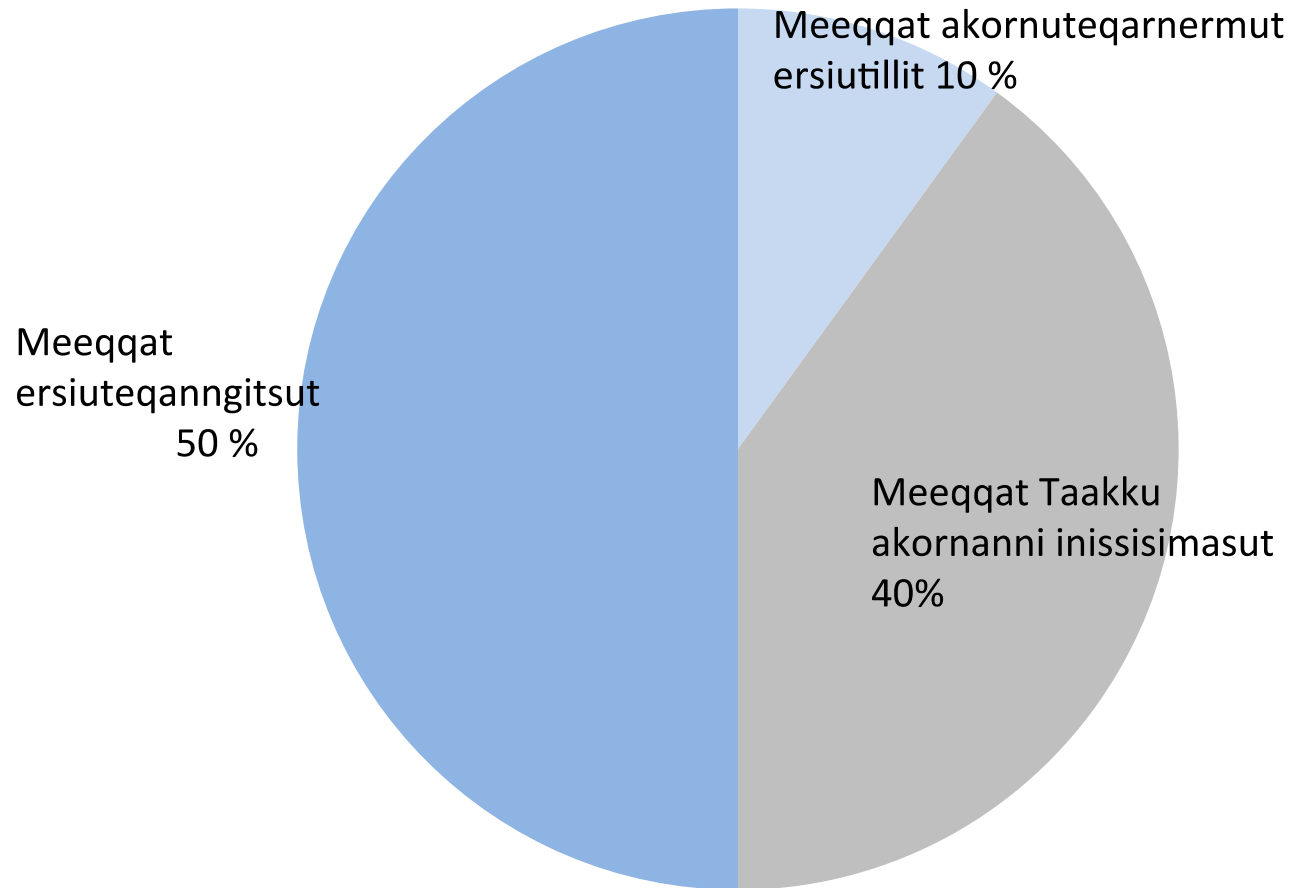
- Pissusilersornikkut, misigissutsikkut, inuttut inooqataanikkut ilikkagaqarsinnaassutsikkullu ajornartorsiuteqalerneq.
- Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq (angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnerit 44%-ii aanngajaarniutinik ajornartorsiuteqarnermik patsiseqarput)

Najoqqutarisaq: Helene Bygholm Risager:
Børnefamilier med alkoholproblemer, 2000

Ilaqtariit imigassamik ajornartorsiorfiusut meerartaanni ersiutit

Najoqqutarisaq: Helene Bygholm Risager:
Børnefamilier med alkoholproblemer, 2000

Anaanaq imigassamut attuumassutilimmik nappaateqarpat meeqqat:

- Tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortamut unissinnaanerat pingasoriaammik annertuneruvoq
- Angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsinnaanerat pingasoriaammik annertuneruvoq
- Imminut toqoriarsinnaanerat 2,5 –riaammik annertuneruvoq
- 27-inik ukioqalernerme toqusartut meeqqanut allanut sanilliullutik marloriaammik amerlanerupput

Najoqqutarisaq: Helene Bygholm Risager:
Børnefamilier med alkoholproblemer, 2000

Navianartorsiorneq ersiutillu

Meeqqap qanoq erloqititaatiginera angajoqqaat
namminneq
tarnikkut erloqissutitut ersiutitut misigisaannut
attuumassuteqarluinnarpoq

Inuttut qanoq atugaqarneq meeqqap
navianartorsiorneranut
sunniuteqanngilaq

Meeqqap suaassusaa, angajoqqaap imertup
suaassusaa, inuttut
atukkat, imigassartoriaaseq assigisaallu apeqqutaallutik
meeqqami ersiutit assigiinngillat

Najoqqutarisaq: Helene Bygholm Risager:
Børnefamilier med alkoholproblemer, 2000

Meeqqat ilaqtariinnit imigassamik ajornartorsiutilinneersut inersimasunngoraangata ...

- Pingajorarterutaasa missaat imigassamik ikiaroonatumillu ajornartorsiuteqalersarput
- Pingajorarterutaasa missaat tarnimikkut ajornartorsiuteqalersarput
- Katsorsartittut 40%-ii namminneq ilaqtariinni imigassamik ajornartorsiuteqartuni peroriartortuupput

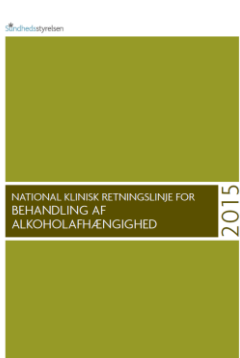
Najoqqutarisat: Helene Bygholm Risager:
Børnefamilier med alkoholproblemer, 2000
AS Nielsen, B Nielsen, P Petersen.
Behandlingsbehov hos alkoholmisbrugere, hvis
forældre havde et alkoholmisbrug, ugeskr Læger,
2000;162/34:4550-44

Ataasiakkaanik katsorsaannermit ilaqutariinnik katsorsaaneq inunnut imigassamik ajornartorsiutilinnut sunniuteqarluarnerua?

- ↑↑ Imigassamik ajornartorsiutilinnut ilaqutalinnut inuup nammineq imminut ajornartorsiutiminullu qanoq isumaqarfiginera qitiutillugit katsorsaariaaseq.
- neqeroorutigiuk (⊕⊕○○).

Sunniutit

- + Ilaqutariit qanoq ingerlanerat (qaammatit 0,6,12)(m)
- + Aapparisaq qanoq ingerlanera (qaammatit 0,6,12)(m)
- + Ullut imigassartorfiunngitsut amerlassusaat (qaammatit 12)(m)

- + - Meeqqat qanoq ingerlanerat (misissuineq ataasiinnaq)(l)
- + - Taamaatittut (l)
- + - Ullormi imigassartorfiusumi imigassartortakkat (l)

Sanilillu oqallisigisiuk (minutsini tallimani)

- Ilaquttap imerajunnerata iliuuseqarfiginissaanut ilaquttat (aapparisap) akuutinnissaanut suut periarfissaraakka?

Ilaquttap ilinniarsimasumit siunnersorneqarnera/ilitsersorneqarnera imigassamik ajornartorsiutillip siusinnerusukkut katsorsartinneranik kinguneqassava, qanigisaasullu/ilaqutaasullu inuunerannut ajunnginnerusumik sunniuteqassava?

- ↑↑Siunnersorneqarnissaq/ilitsersorneqarnissaq imigassamik
ajornartorsiuteqartup qanigisaanut neqeroorutigiuk (⊕⊕⊕○).

CRAFT?

- **CRAFT ilaquttaasumut saaffiginnissutaavoq**
  - **Ilaqutariinni avatangiisit allanngortinnissaat siunertaralugu ilaqutaasumik katsorsaaneq**
  - **Taamaaliornikkut atornerluisutut inooriaaseqarnermit atornerluisuunani inooriaaseqarneq akissarsiassartaqarneroqqullugu.**

CRAFT sunaana?

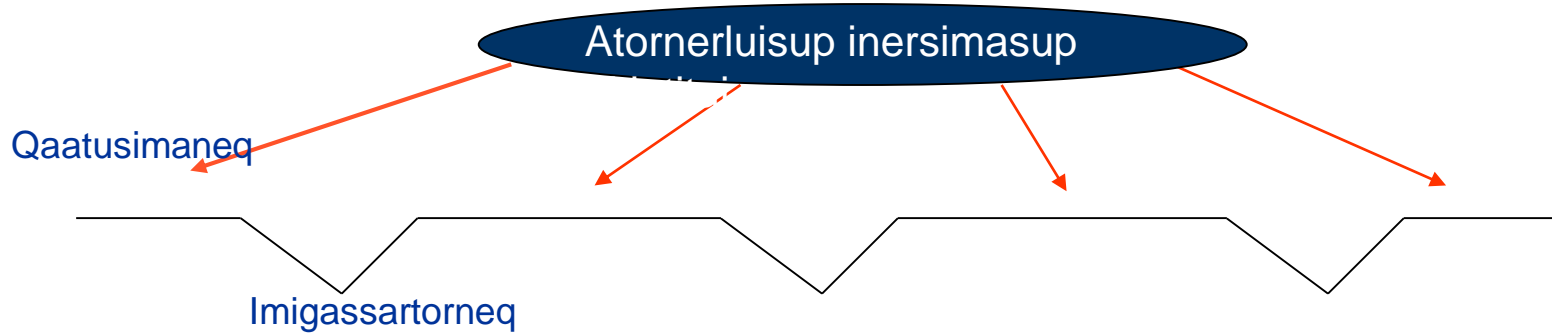
- **CRAFT –imi ilaquttat iliuuseqarnermi qitiutinneqarput**
- **Ilaquttat ilaquttamut atornerluisumut ikiuussinnaasunngortinneqassapput**
- **Ilaquttat qanoq ililluni nammineq pissutsimik allannguisinnaaneq, nutaanik attaveqatigeeriaaseqarnek ajornartorsiutinillu aaqqiineq kiisalu atornerluisumik oqaloqateqarsinnaanissamut piffissamik naliliineq ilinniassavaat.**

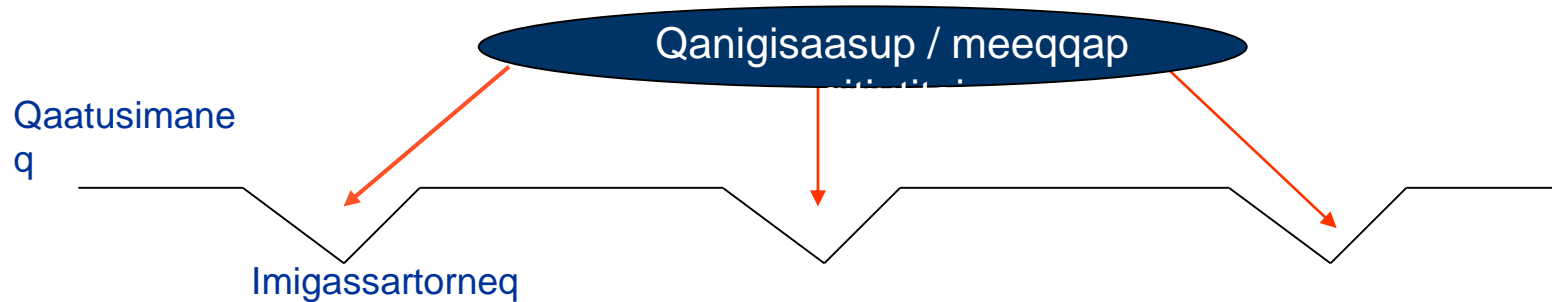

Imigassap ajornartorsiutaanerani ilaqtariinni qitiutinneqartut

Atornerluisoq inersimasoq: neriorsuiuarneq – pitsaasunik qitiutitsineq

Qanigisaasoq/meeraq: Nalorniuarneq – ajortunik qitiutitsineq

Qanigisaasunut siunissap takorlooruminaannera artornarnerpaajuvoq.
Taamaammat qaatusimaffiit erloqinarnerpaajussapput (qanoq sivilutigissava?)

Najoqqutaq: Helene Bygholm Risage

CRAFT pingasunik pingaarutilinnik anguniagassartaqarpoq

- Atornerluisup atornerluinerata annikillisinnisaa
- Atornerluisup katsorsartinnissamut piumassuseqalernissaa
- Ilaqutariissutsip iluani ingerlanerup pitsaanerulersinnissaa
(misigissutsikkut, timikkut ataqatigiinnikkullu)

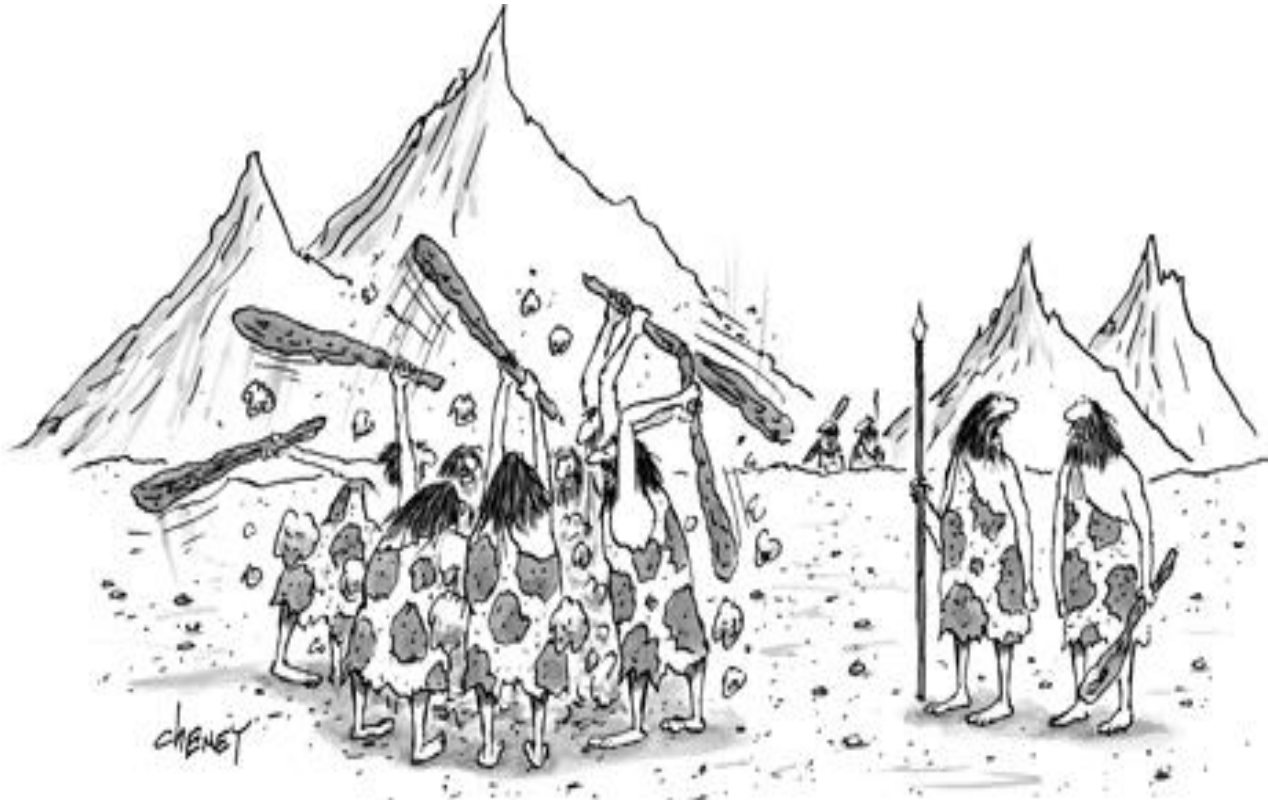

CRAFT-imi immikkoortut

- Kajumissuseqalersitsiniarneq
- Imerajuttup imigassartornermut atatillugu pissusilersornerata misisuiffiginera
- Angerlarsimaffimmi nakuusernermik pitsaaliuineq
- Attaveqatigiinnermut sungiusarneq
- Qaatusimanagerup/kissaatigisatut pissusilersornerup akissarsiassartaqarneranik sungiusarneq
- Atornerluisutut pissusilersornermut tunngatillugu eqqarsarfissiineq
- Imminut paarinissamut sungiusarneq
- Imerajuttup ikiorserneqarnissamut akuersisinnera

Craft aporaannermut taartaavoq....

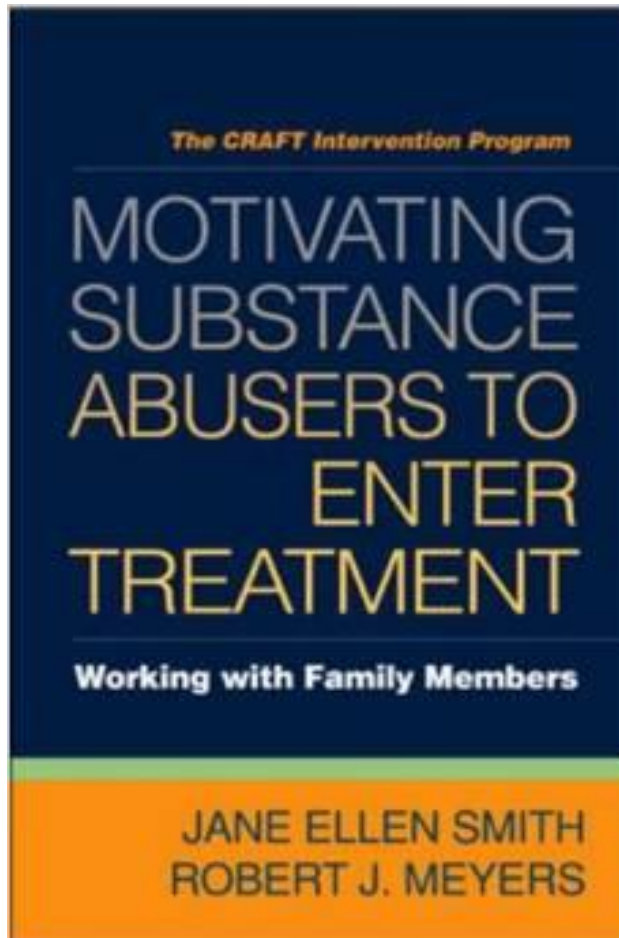

"It's some new thing called an intervention."

Isumassarsiorneq

<http://the20minuteguide.com/cmcc/craft/>

Tamatuma saniatigut

- Angajoqqaat iluatsittumik katsorsartinnerat – meeraq angajoqqaajunerlu qitiutinneqanngikkaluartut- meeqqanut iluaqutaasarsorinarpoq.
- Angajoqqaat katsorsartinnermut pimoorussinerat (imerajunnerullu meeqqanut sunniuteqarneranik nassuerutiginnineq) meeqqap pitsaasumik allannguuteqarnissaanut immikkut pingaaruteqarpoq.

Snilillu oqallisigisiuk

- Qanoq ilillunga sulininni imerajuttup allannguissamut kajumissaarnissaanut ilaqtariit sakkussissavakka- ilaqtallu namminneq sanngisuujunerunissaannut qanoq ilillunga tapersersussavakka?